

Text 58

1. Exercici de traducció

[3 punts]

Traduïu el text següent:

**L'autor explica que els originaris del seu país
mereixen ser elogiats per haver dominat els perses**

Πέρσας ἡγουμένους τῆς Ἀσίας καὶ δουλουμένους τὴν Εὐρώπην ἔσχον οἱ τῆσδε τῆς χώρας
ἔκγονοι, καὶ χρὴ ἐπαινέσαι αὐτῶν τὴν ἀρετὴν.

PLATÓ. *Menexen*, 239d

ἔσχον (de ἔχω): dominar.

ἡ Ἀσία -ας: Àsia.

ἡ Εὐρώπη -ης: Europa.

ἐπαινέσαι (infinitiu aorist, veu activa, de ἐπαινέω).

2. Exercici de sintaxi

[2 punts]

2.1. En el text hi ha la forma verbal ἔσχον.

a) Indiqueu-ne el subjecte.

b) Indiqueu-ne el complement directe.

2.2. En el text hi ha diversos participis.

a) Escriviu els participis i els seus complements.

b) Indiqueu de quin tipus és cada complement.

2.3. En el text hi ha un infinitiu.

a) Escriviu-lo.

b) Quina funció fa?

c) Escriviu el complement o complements que porta i digueu de quin tipus són.

3. Exercici de morfologia

[1 punt]

Escriuiu cadascuna de les formes següents a sota de l'anàlisi morfològica corresponent:

παίσει, παῖδα, πάσης, πᾶσι, παισί

- a) Tercera persona del singular, futur d'indicatiu, veu activa, del verb παίζω.
- b) Datiu plural del substantiu παῖς παιδός.
- c) Acusatiu singular del substantiu παῖς παιδός.
- d) Genitiu singular femení de l'adjectiu πᾶς πᾶσα πᾶν.
- e) Datiu plural masculí i neutre de l'adjectiu πᾶς πᾶσα πᾶν.

3. Exercici de morfologia

[1 punt: cada resposta correcta val 0,2 punts; per les respostes errònies no hi haurà cap descompte]

Marqueu a la casella corresponent si les afirmacions següents són vertaderes o falses.

	<i>Vertader</i>	<i>Fals</i>
— βοαῖς és el datiu plural del substantiu femení de la primera declinació βοή -ῆς.	☐	☐
— πράγμασι és la tercera persona del plural de l'aorist d'indicatiu del verb πράττω.	☐	☐
— γένους és l'acusatiu plural del substantiu neutre de la tercera declinació γένος -ους.	☐	☐
— ναύτην és l'acusatiu singular del substantiu femení de la segona declinació ναύτης -ου.	☐	☐
— ἔργα és l'acusatiu, vocatiu i nominatiu plural del substantiu neutre de la segona declinació ἔργον -ου.	☐	☐

4. Exercici d'etimologia i lèxic

[2 punts]

Digueu de quins dos ètims grecs provenen els mots catalans següents. Per exemple, *filosofia*: *ó φίλος* i *ή σοφία*.

Ètim 1

Ètim 2

fotografia

demoscòpia

ecologia

megafonia

poliglòt

4. Exercici d'etimologia i lèxic

[2 punts]

Escriuiu el mot grec del qual prové la part comuna de les parelles de mots catalans següents. Per exemple, *demografia*, *democràcia*: *ó δήμος*.

anglòfon, fonètica:

termòstat, tèrmic:

taumaturg, ergonòmica:

agrònom, astronomia:

mnemotècnic, amnèsia:

Exercici 5

	Vertader	Fals
— La <i>Iliada</i> comença evocant la còlera d'Aquilles, que està enfadat i no vol lluitar, la qual cosa deixa els aqueus en una situació difícil davant Troia.	☐	☐
— «Abans els emporitans habitaven una petita illa, que ara anomenen <i>palaia polis</i> , situada davant de la costa; ara viuen a terra ferma.» Aquestes paraules d'Estrabó sobre la <i>palaia polis</i> es refereixen a l'actual Sant Martí d'Empúries, que, en aquell temps, era una illa molt propera a la costa.	☐	☐
— Paris, també anomenat Alexandre, fill del rei de Troia Príam i de la seva esposa Hècuba, es va endur Helena, esposa del rei d'Esparta, i la va portar a Troia.	☐	☐
— «El fill t'ha estat retornat, ancià, tal com demanaves, i reposa en un jaç. Tan bon punt es mostri de nou l'aurora, tu mateix el veuràs, quan te l'enduguis.» Aquilles adreça aquestes paraules a Príam en el campament dels aqueus.	☐	☐
— El Partenó d'Atenes, situat al capdamunt de l'Acròpolis, des d'on domina tota la ciutat, era un temple dedicat a tots els déus olímpics.	☐	☐

5. Exercici de cultura

[2 punts: cada resposta correcta val 0,2 punts; per cada resposta errònia es descomptaran 0,05 punts]

Encercleu la lletra de l'opció correcta.

5.1. Quina de les afirmacions següents sobre la mare d'Ulisses NO és certa?

- a) Es deia Penèlope, com l'esposa d'Ulisses.
- b) Encara era viva quan Ulisses va marxar a Troia.
- c) Ja era morta quan Ulisses va tornar de Troia.
- d) Tenia per marit Laertes, pare d'Ulisses.

5.2. Tirèsias té un paper important en un dels episodis més famosos de l'*Odissea*. Quin?

- a) Adverteix Ulisses del perill d'escoltar el cant de les sirenes.
- b) Rep Ulisses a l'Hades i és interrogat sobre com tornar a Ítaca.
- c) És el primer que reconeix Ulisses quan desembarca a Ítaca.
- d) Explica a Telèmac que Ulisses encara és viu i que es troba al palau de la nimfa Calipso.

5.3. La Guerra del Peloponès

- a) va ser narrada per l'historiador Tucídides, que era d'origen atenès.
- b) va enfrontar Pèricles amb el rei persa Darios.
- c) va enfrontar l'atenès Temístocles amb l'espartà Leònidas.
- d) va ser posada en escena pel poeta dramàtic Eurípides.

5.4. Quin d'aquests personatges femenins NO apareix a la *Iliada*?

- a) Hècuba.
- b) Nausica.
- c) Cassandra.
- d) Andròmaca.

5.5. A què ens referim quan parlem de l'Esculapi d'Empúries?

- a) A un temple dedicat a aquest déu trobat al jaciment arqueològic d'Empúries.
- b) A un conjunt d'elements religiosos relacionats amb les troballes arqueològiques d'Empúries.
- c) A una divinitat grega, el culte de la qual està ben documentat a Empúries, a qui els habitants de la regió acudien per guarir les seves malalties.
- d) A una estàtua masculina de marbre pentèlic, de més de dos metres d'alçada, datada cap al segle II aC, que està exposada al museu d'Empúries.

5.6. Quina de les afirmacions següents és certa si ens atenim al que conta la *Iliada*?

- a) Hèctor va matar Aquil·les.
- b) Hèctor va matar Patrocle.
- c) Aquil·les era rei d'Argos.
- d) Patrocle era fill de Tetis.

5.7. Quina de les afirmacions següents sobre Jocasta NO és certa?

- a) És la mare d'Èdip.
- b) És la mare dels fills d'Èdip.
- c) És l'esposa d'Èdip.
- d) És assassinada pel seu fill.

5.8. En les representacions de tragèdies,

- a) tots els personatges, incloent-hi els femenins, eren representats per homes.
- b) molts cors representaven grups de dones i estaven formats per dones.
- c) el cor cantava i ballava, però no dialogava mai amb els personatges sinó amb el públic.
- d) el personatge principal sempre trobava la mort al final de l'obra.

- 5.9. Ulisses, en el seu retorn a Ítaca, es veu molt perjudicat per Posidó, déu del mar, perquè
- a) Posidó no tolerava que un mortal aconseguís vèncer totes les tempestes.
 - b) Ulisses no va fer les pregàries requerides a les divinitats marines abans d'emprendre el viatge.
 - c) Ulisses i els seus companys van deixar cec el ciclop Polifem, fill de Posidó.
 - d) Posidó estava disgustat per la relació d'Ulisses amb la nimfa Calipso, companya de la mare de Polifem.
- 5.10. Quan Ulisses arriba al palau d'Ítaca, Penèlope
- a) no el reconeix, el tracta amb duresa i no hi vol parlar.
 - b) el reconeix de seguida, però dissimula per tal que els pretendents no se n'adonin.
 - c) no es fixa en ell, ja que està preocupada pel seu fill Telèmac.
 - d) no el reconeix, però l'acull com un hoste.

SOLUCIONS

Els fills d'aquesta terra van dominar els perses, que governaven Àsia i sometien Europa, i és necessari elogiar el seu valor.

El subjecte de 1^a l'oració és un participi substantivat que porta un CN entre l'article i el participi. Però al Dicc us apareix ja el substantiu.

El verb està en Aorist del ἔχω. 3ª pers Pl.

Té un CD Πέρσας que al seu torn concorda amb dos participis units pel καὶ : ἡγουμένους i δουλουμένους amb els seus respectius complements. Àsia pel primer i Europa pel segon. (Aquests participis estan en Part Present Veu mitjana, i per tant indiquen que la seva acció és simultània a la del verb principal. Com el verb principal està en aorist, els participis han d'estar en Passat.)

L'última Oració espero que l'hagueu vista!!

χρή és un verb impersonal, per tant ha de tenir un Infinitiu com a Subjecte: ἐπαινέσαι (Inf aor) però no es pot traduir com aorist per la concordança amb el verb principal.

Els descendents d'aquesta regió van dominar els perses, que guiaven Àsia i esclavitzaven Europa, i és necessari elogiar el mèrit d'aquests.

Sintaxi

A) Dieu quin és el subjecte i el complement directe del verb ἔσχον

- οἱ τῆσδε τῆς χώρας ἔκγονοι.
- Πέρσας (ἡγουμένους τῆς Ἀσίας καὶ δουλουμένους τὴν Εὐρώπην)

B) Escriviu els participis que hi ha en el text i els seus complements; indiqueu de quin tipus són els complements.

- ἡγουμένους τῆς Ἀσίας. Complement de règim.
- δουλουμένους τὴν Εὐρώπην. Complement directe.

Al dicc observareu que el verb ἡγουμένους és Intrans, i no pot tenir CD per tant, el seu complement és de règim, li ve donat. Al Dicc us ho posa *mandar en... (gen)*.

C) Al text hi ha un infinitiu:

- Escriviu-lo.
ἐπαινέσαι

- Dieu quina funció fa.

Subjecte de l'impersonal χρή.

- Indiqueu el/els complement/s que porta i de quin tipus és/són.

τὴν ἀρετὴν: complement directe de l'oració d'infinitiu
αὐτῶν CN del CD

Repasseu els demostratius: del final del vostre llibre

ὅδε, ἦδε, τόδε aquest, aquesta, això (es declina com l'article +de)

οὗτος, αὕτη, τοῦτο aquest, aquesta, això

ἐκεῖνος, -η, ἐκεῖνο aquell, aquella, allò

αὐτός, αὕτη, αὐτό el mateix, la mateixa, allò mateix

τις, τι algú, alguna, quelcom

Relatiu indefinit

ὅστις, ἥτις, ὅ τις qualsevol que

3.

παίσει, παῖδα, πάσης, πᾶσι, παισί

3a. persona del singular, futur d'indicatiu, veu activa, verb παίζω	παίσει
datiu plural de παῖς, παιδός	παισί
acusatiu singular de παῖς, παιδός	παῖδα
genitiu singular femení de πᾶς, πᾶσα, πᾶν	πάσης
datiu plural masculí i neutre de πᾶς, πᾶσα, πᾶν	πᾶσι

3.

βοαῖς	datiu plural del mot femení de la 1a. declinació βοή,-ῆς	☐ X sí ☐ no
πράγμασι	3a. persona del plural de l'aorist d'indicatiu del verb πράττω	☐ sí ☐ X no
γένους	acusatiu plural del mot neutre de la 3a. declinació γένος, -ους	☐ sí ☐ X no
ναύτην	acusatiu singular del mot femení de la 2a. declinació ναύτης, -ου	☐ sí ☐ X no
ἔργα	acusatiu, vocatiu i nominatiu plural del mot neutre de la 2a. declinació ἔργον, -ου	☐ X sí ☐ no

4

4. Exercici d'etimologia i lèxic

[2 punts]

Dieu de quins dos ètims grecs deriven els següents mots en català:		
Ex. filosofia	ὁ φίλος	ὁ σοφός
fotografia	τὸ φῶς	ἡ γραφή, γράφω
demoscòpia	ὁ δῆμος	ὁ σκοπός, σκοπέω
ecologia	ὁ οἶκος	ὁ λόγος
megafonia	μέγας-μεγάλη-μέγα	ἡ φωνή
políglota	πολύς-πολλή-πολύ	ἡ γλῶσσα / γλῶττα

4.

4. Exercici d'etimologia i lèxic

[2 punts]

Escriuiu el mot grec del qual deriva la part comuna dels mots en català següents:	
Exemple: demografia, democràcia	ὁ δῆμος
anglòfon, fonètica	ἡ φωνή
termòstat, tèrmic	θερμός-η-ο ; τὸ θερμόν
taumaturg, ergonòmica	τὸ ἔργον
agrònom, astronomia	ὁ νόμος
mnemotècnic, amnèsia	ἡ μνήμη

5.

	Verdader	Fals
a) La <i>Illiada</i> comença evocant la ira d'Aquil·les, és a dir la raó per la qual els aqueus estaven en dificultat davant Troia perquè Aquil·les, enfadat, no volia lluitar.	X	
b) "...abans els emporitans habitaven una petita illa, que ara anomenen 'palaia polis', situada prop de la costa; ara viuen a terra ferma." Aquestes paraules d'Estrabó sobre la 'palaia polis' es refereixen a l'actual Sant Martí d'Empúries que, en aquells temps, era una illa molt propera a la costa.	X	
c) Paris, també anomenat Alexandre, fill del rei de Troia Príam i de la seva esposa Hècuba, va endur-se Helena, esposa del rei d'Esparta i la va portar a Troia.	X	
d) "El fill t'ha estat retornat, ancià, tal com demanaves, i reposa en un jaç. Tan bon punt es mostri de nou l'aurora, tu mateix el veuràs, quan te l'enduguis". Aquestes paraules són adreçades per Aquil·les a Príam, en el campament dels aqueus.	X	
e) El Partenó d'Atenes, situat al capdamunt de l'Acròpolis, dominant tota la ciutat, era un temple dedicat a tots els déus olímpics.		X

5.

1. Quina de les següents afirmacions NO és certa. La mare de d'Odisseu
 - a) es deia Penèlope, com la seva esposa.
 - b) encara era viva quan Odisseu va marxar a Troia.
 - c) ja era morta quan Odisseu va tornar de Troia.
 - d) tenia per marit Laertes, pare d'Odisseu.
2. Tirèsias té un paper important en un dels episodis més famosos de l'*Odissea*. Quin?
 - a) Adverteix Odisseu del perill d'escoltar el cant de les Sirenes.
 - b) Rep Odisseu a l'Hades i és interrogat sobre com tornar a Ítaca.
 - c) És el primer en reconèixer Odisseu quan desembarca a Ítaca.
 - d) Explica a Telèmac que Odisseu encara és viu i es troba al palau de la nimfa Calipso.
3. La guerra del Peloponès
 - a) va ser narrada per l'historiador Tucídides, que era atenès d'origen.
 - b) va enfrontar Pèricles amb el rei persa Darius.
 - c) va enfrontar l'atenès Temístocles amb l'espartà Leonidas.
 - d) va ser portada a l'escena pel poeta dramàtic Eurípides.
4. Quin dels següents personatges femenins NO apareix a la *Iliada*?
 - a) Hécuba
 - b) Nausica
 - c) Cassandra
 - d) Andròmaca
5. A què ens referim quan parlem de l'Esculapi d'Empúries?
 - a) a un temple dedicat a aquest déu, trobat al jaciment arqueològic d'Empúries.
 - b) a un conjunt d'elements religiosos relacionats amb les troballes arqueològiques d'Empúries.
 - c) a una divinitat grega, el culte de la qual tenim ben documentat a Empúries, al qual els habitants de la regió acudien per guarir les seves malalties.
 - d) a una estàtua masculina de marbre pentèlic, de més dos metres d'alçada, datada cap al s. II aC, que està exposada al Museu d'Empúries.
6. Només UNA de les següents afirmacions és certa, si ens atenim a allò que conta la *Iliada*. Marqueu-la.
 - a) Hèctor mata Aquil·les.
 - b) Hèctor mata Patrocle.
 - c) Aquil·les era rei d'Argos.
 - d) Patrocle era fill de Tetis.
7. Només UNA de les següents afirmacions NO és certa. Marqueu-la.
 - a) Jocasta és la mare d'Edip.
 - b) Jocasta és la mare dels fills d'Edip.
 - c) Jocasta és l'esposa d'Edip.
 - d) Jocasta és assassinada pel seu fill.
8. A les representacions de tragèdia
 - a) tots els personatges, inclosos els femenins, eren representats per homes.
 - b) molts cors representen grups de dones i estan formats per dones.
 - c) el cor cantava i ballava, però no dialogava mai amb els personatges sinó amb el públic.
 - d) el personatge principal sempre troba la mort al final de l'obra.
9. Odisseu, en el seu retorn a Ítaca, es veu molt perjudicat pel déu Posidó. Per què?
 - a) Posidó, déu del mar, no pot tolerar que un mortal aconsegueixi vèncer totes les tempestes.
 - b) Odisseu no va fer les pregàries requerides a les divinitats marines, abans d'emprendre el viatge.
 - c) Odisseu i els seus companys van deixar cec el ciclop Polifem, fill de Posidó.
 - d) Posidó estava disgustat per la relació d'Odisseu amb la nimfa Calipso, companya de la mare de Polifem.
10. Penèlope, quan Odisseu arriba al palau d'Ítaca,
 - a) no el reconeix, el tracta amb duresa i no vol parlar amb ell.
 - b) el reconeix de seguida però dissimula per tal que els pretendents no se'n adonin.
 - c) no es fixa en ell, ja que està preocupada pel seu fill Telèmac.
 - d) no el reconeix però l'acull com un hoste.

Repasseu del final del vostre llibre

πᾶς πᾶσα πᾶν

μέγας, μεγάλη, μεγα

πολύς πολλή πολύ

μέλας μέλαινα, μέλαν